

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
गुरुवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१८
(सकाळी १०-०० ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(मंगळवार, दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — (अनुक्रमांक — (१) ते (४)) —

(१) सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, शरद रणपिसे, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात दूध उत्पादक कंपन्या जवळपासच्या खेड्यांमधील शेतकऱ्यांकडून दररोज दूध गोळा करतात मात्र ते ताज दूध ग्राहकांकडे पोहचेल्या तऱ्याचं विषात रुपांतर झालेले असणे, दूधात डिटर्जंट पावडर, युरिया, स्कीमड दूध पावडर, कॉस्टीक सोडा, ग्लुकोज, पांढरा रंग, रिफाईंड तेल, मीठ, स्टार्च असे विविध घटक समाविष्ट करुन अनेक समाजकंटक थेट लोकांच्या जीवाशी खेळ खेळीत असणे, डिटर्जंट पावडर, मीठ व ग्लुकोजसारख्या घटकांमुळे दूधात दाटपणा येतो तर स्टार्चमुळे दूध नासण्यास प्रतिबंध होतो त्यामुळे सर्वसामान्य ग्राहकांना भेसळयुक्त दूध केवळ बघून ओळखता येत नसणे, पोलीस, अन्न व औषध प्रशासनाच्या पथकाने वेळोवेळी छापे घातल्याने आतापर्यंत दूध भेसळीचे असे अनेक प्रकार उघडकीस आणलेले असणे, परंतु तरीही या प्रश्नी सरकारकडून ठोस कारवाई होत नसणे, दूध भेसळीचे प्रकार राज्यात व छोट्या शहरांमध्ये सर्रास सुरु असणे, भेसळयुक्त दूध पुरवणे म्हणजे ग्राहकांवर हळूहळू विषप्रयोग केल्यासारखा प्रकार असणे, दूधात भेसळ करुन काही टोळ्यांचे समाजकंटक नागरिकांच्या जीवाशी खेळत असल्याने दूधात भेसळ करणाऱ्या समाजकंटकांवर कठोर कारवाई करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) सर्वश्री प्रकाश गजभिये, धनंजय मुंडे, विलास पोतनीस, शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जनार्दन चांदूरकर, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, श्री. आनंदराव पाटील, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री किरण पावसकर, हेमंत टकले, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री आनंद ठाकूर, जयंत पाटील, अनिकेत तटकरे, जगन्नाथ शिंदे, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, ख्वाजा बेग,

अब्दुल्लाह खान दुराणी, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील शासकीय रुग्णालयांना औषध पुरवठा करणाऱ्या औषध विक्रेत्यांची गत ४ वर्षांपासूनची देयके थकल्यामुळे राज्यातील विविध रुग्णालयांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर औषधांचा तुटवडा निर्माण झाला असल्याची धक्कादायक बाब दिनांक ८ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, नागपूरात मेयो रुग्णालय व शासकीय मेडिकल रुग्णालयामध्ये श्वान चावल्यामुळे त्यावर उपाय म्हणून देण्यात येणारी अँटिरेबिज लस व इतर औषधे गेल्या काही महिन्यांपासून उपलब्ध नसणे, तसेच ग्रामीण भागातील रुग्णालयात हिमोफिलिया रुग्णांसाठी लाईफ सेव्हिंग ठरणारी फॅक्टर आठ, नऊ, सात व थिबासाठीची इंजेक्शन व औषधांची खरेदी प्रक्रिया रखडल्यामुळे हिमोफिलिया रुग्णांसमोर जीवनमरणाचा प्रश्न निर्माण झालेला असून त्याचा फटका राज्यातील ४२५७ रुग्णांना बसणे, दारिद्र्य रेषेखालील रुग्णांसह इतरही रुग्णांना त्यामुळे रिकामे परतावे लागणे, राज्यातील सर्व वैद्यकीय महाविद्यालय आणि रुग्णालयांकडून खरेदी करण्यात आलेल्या औषध आणि उपकरण यांची देयके राज्य शासनाकडे पाठविण्यात येणे, अशा सर्व महाविद्यालये आणि रुग्णालयांची देयके एकत्रित करून राज्य शासनाकडून रक्कम मंजूर करण्यात येणे, परंतु गत ४ वर्षांपासून राज्यातील शासकीय महाविद्यालये आणि रुग्णालये यांनी खरेदी केलेल्या औषधे आणि उपकरणांची देयके पाठविली असतानाही राज्य शासनाकडून अद्यापपर्यंत थकबाकी प्राप्त झालेली नसणे, परिणामी अनेक औषध कंपन्या व विक्रेत्यांनी शासनाला नेमून दिलेल्या औषधांचा पुरवठा करणे बंद केलेले असणे, त्यामुळे सद्यःस्थितीत राज्याच्या ग्रामीण भागासह शहरी भागातील शासकीय रुग्णालयांत मोठ्या प्रमाणावर औषधांची कमतरता निर्माण झाली असल्याने त्याचा भुर्दंड राज्यातील लाखो गोर-गरीब रुग्ण आणि त्यांच्या नातेवाईकांना सहन करावा लागणे, हाफकिन औषध खरेदी महामंडळातील सावळ्या गोंधळामुळे राज्यातील सर्वच सरकारी दवाखान्यामध्ये औषधांचा तीव्र तुटवडा निर्माण होणे, औषध खरेदीची जबाबदारी हाफकीनच्या व्यवस्थापकीय संचालिका यांच्याकडे असून त्यांना पुरेसा अधिकारी वर्ग आणि औषध खरेदीसाठी ५७९ कोटी रुपये देण्यात येणे, मात्र नियोजनाअभावी हाफकीन महामंडळाने फक्त १७० कोटींचीच औषधे खरेदी करणे, परिणामी, रुग्णांना अतोनात हाल सहन करावा लागत असणे, रुग्णांच्या जीविताशी निगडित औषधांसारख्या विषयातील अशाप्रकारची शासकीय दिरंगाई होण्यामागे

अवास्तव हितसंबंध असल्याच्याही तक्रारी शासन स्तरावर प्राप्त झालेल्या असणे, त्यामुळे या प्रकरणी रुग्णांच्या जीविताशी खेळणारी अक्षम्य दिरंगाई होण्यामागील नेमक्या कारणांचा शोध घेण्यासाठी तातडीने चौकशी करण्यात यावी व संबंधिताविरुद्ध कारवाई करावी, अशी मागणी लोकप्रतिनिधींनी माहे ऑक्टोबर, २०१८ वा त्या सुमारास शासनाला केलेली असणे, पुरवठादार व औषध कंपन्यांची थकित देयके तातडीने अदा करण्याची होत असलेली मागणी, या पार्श्वभूमीवर रुग्णांमध्ये व त्यांच्या नातेवाईकांमध्ये पसरलेला असंतोष, त्याकडे शासनाचे होणारे अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री. धनंजय मुंडे, अॅड. अनिल परब, सर्वश्री रविंद्र फाटक, विलास पोतनीस, विप्लव बाजोरिया, गोपीकिसन बाजोरिया, शरद रणपिसे, अमरनाथ राजूरकर, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री रामहरी रुपनवर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, सुभाष झांबड, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. वजाहत मिर्झा, श्री. जनार्दन चांदूरकर, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, अनिल भोसले, हेमंत टकले, अनिकेत तटकरे, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, ख्वाजा बेग, अब्दुल्लाह खान दुराणी, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **जलसंपदा मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"पुण्यातील मुठा उजव्या कालव्याची भिंत दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१८ रोजीच्या सुमारास फुटल्याने सिंहगड रस्त्यावर पूरसदृश्य परिस्थिती निर्माण होऊन दांडेकर पूल, जनता वसाहत आणि दत्तवाडी, भागातील झोपड्यांमध्ये प्रचंड प्रमाणात कालव्याचे पाणी शिरल्यामुळे तेथील झोपड्या व घरे कोसळून तेथील रहिवाश्यांचे उध्वस्त झालेले संसार, मोठ्या प्रमाणात उडालेला हाहाकार, यात सुमारे ९८० जण पूर्णपणे बेघर झालेले असणे, अनेक घरांमध्ये पाणी शिरून त्यांचे अतोनात नुकसान होणे, विद्यार्थ्यांची तसेच नागरिकांची महत्वाची कागदपत्रे, संसार वाहून जाणे, खडकवासला कालवा अनेक ठिकाणी धोकादायक असल्याची नोंद प्रत्येक महिन्यात करण्यात येणाऱ्या तपासणी अहवालात होत असतांना अशा धोकादायक कामाच्या दुरुस्तीसाठी पाटबंधारे विभागाकडून गेल्या पाच वर्षात एक दमडीचाही खर्च न झाल्याची धक्कादायक बाब समोर येणे, त्याचबरोबर सदरचा कालवा फुटून धोका निर्माण होण्याची शक्यता असल्याचे निवेदन माहे फेब्रुवारी, २०१८ च्या सुमारास शिवसेना पदाधिकाऱ्यांनी संबंधित अधिकाऱ्यांकडे देणे, सदरच्या कालव्याची भिंत ही उंदीर, घुशी व खेकड्यांमुळे फुटल्याचे सांगण्यात येऊन संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांना

वाचविण्याचा प्रयत्न असणे, तसेच वीज वितरण विभाग, महानगरपालिका आणि खाजगी केबल कंपनी यांनी केलेली बांधकामे याबाबत टीओआर चौकशीचे मुद्दे अंतर्भाव करून एक महिन्यात चौकशी करण्याचे आदेश देण्यात आले असून या समितीची घोषणा व काळाची मर्यादाही स्पष्ट करण्यात न येणे, पुन्हा त्याच कालव्याची भिंत कोसळण्याची घटना माहे ऑक्टोबर, २०१८ च्या तिसऱ्या आठवड्यात घडणे, परिणामी नांदेड फाटा कालवा, लगडमळा, आंबेडकरनगर, सिंहगड रस्ता, सावित्रीबाई फुले वसाहत, डायस प्लॉट, शंकरशेठ रस्ता, गोळीबार मैदान येथील कालवा, पूलगेट येथील कालवा, भैरोबा नाला या कालव्याच्या परिसरातील नागरिकांमध्येही निर्माण झालेले भितीचे वातावरण, मुठा कालव्यामुळे बाधित झालेल्या नागरिकांच्या पुनर्वसनाचा सुमारे ३ कोटींचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर केलेला असूनही त्यावर अद्यापही कोणतीच कार्यवाही करण्यात न येणे, या कालवा फुटीची विभागीय चौकशी करण्याचे आदेश मा. उच्च न्यायालयाने माहे ऑक्टोबर, २०१८ च्या सुमारास शासनास देणे, परिणामी पूरबाधित नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याकरिता शासनाने तातडीने या पूरबाधितांचे पुनर्वसन तसेच नागरिकांची महत्वाची कागदपत्रे मिळण्याकरिता समाधान शिबिराचे आयोजन करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनीद्वारे जिल्हाधिकारी यांच्याकडे माहे ऑक्टोबर, २०१८ च्या सुमारास करण्यात येणे, या मागणीनुसार तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कारवाई, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

- (४) **प्रा. अनिल सोले**, सर्वश्री नागोराव गाणार, रामदास आंबटकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्य व इतर मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळातील अधिकारी/कर्मचारी यांना सुधारीत सेवा अंतर्गत आश्वासित प्रगती योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत कर्मचाऱ्यांनी मागणी करूनही सदर कार्यरत कर्मचाऱ्यांना व अधिकाऱ्यांना सदर पदावर सलग सेवा १२ वर्षांपेक्षा अधिक काळ लोटूनही अद्याप लाभ न मिळणे, त्यामुळे सदर अन्यायग्रस्त कर्मचाऱ्यांना आश्वासित योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत लोकप्रतिनिधी या नात्याने मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक ७ मे, २०१८ ला लेखी पत्र देण्यात आले असता दिनांक २३ मे, २०१८ ला तात्काळ कार्यवाहीचे निर्देश देण्यात येणे, त्यातच विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री यांना दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१७, २३ नोव्हेंबर, २०१७ व २१ मार्च,

२०१८ ला लेखी पत्र दिले असता कार्यवाहीचे निर्देश महामंडळाला देऊनही अद्याप कर्मचाऱ्यांना लाभ न दिला जाणे, त्यातच वित्त व नियोजन मंत्री यांना पत्र दिले असता त्यावर तातडीने कार्यवाही निर्देश दिल्यानंतर सदर फाईल वित्त विभागाकडे सादर केली जाणे, परंतु अद्यापही आश्वासित योजनेचा लाभ सदर कर्मचाऱ्यांना लागू न होणे, वास्तविक पहाता दिनांक १ एप्रिल, २०१० व १ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे एकाच पदावर सलग सेवा १२ वर्षे पूर्ण झालेल्या अधिकारी व कर्मचारी यांना सदर योजनेचा लाभ घेण्याचा अधिकार असतांना सुध्दा जाणून बुजून दुर्लक्ष करून वंचित ठेवले जाणे, त्यामुळे सदर मंडळातील ४० कर्मचारी आश्वासित योजनेपासून वंचित असणे, त्यामुळे मंडळातील कर्मचाऱ्यांना तातडीने आश्वासित योजनेचा लाभ लागू करण्याची आवश्यकता, याप्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (५) **सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे**, धनंजय मुंडे, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री किरण पावसकर, हेमंत टकले, आनंद ठाकूर, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, अनिकेत तटकरे, प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, ख्वाजा बेग, अब्दुल्लाह खान दुर्राणी, अनिल भोसले, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील तरुणींना परदेशातील हॉटेलमध्ये चांगल्या नोकरीचे आमीष दाखवून त्यांना परदेशात पाठवून त्यांना जबरदस्तीने वेश्याव्यवसाय करायला लावणाऱ्या मानवी तस्करांना मुंबई पोलिसांनी दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास केलेली अटक, या तस्करांनी ३० हून अधिक तरुणींना फसवून बहरीन व अन्य आखाती देशात पाठविण्यात येणे, आखाती देशात गेल्यानंतर या तरुणींकडून जबरदस्तीने वेश्या व्यवसाय करून घेण्यात येत असणे, याबाबत आणखी किती तरुणींना या व्यवसायात ओढण्यात आले याबाबत चौकशी करण्याची व त्या तरुणींना परदेशातून परत आणण्याची होत असलेली मागणी, यावर शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (६) **सर्वश्री विक्रम काळे**, धनंजय मुंडे, हेमंत टकले, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री सतिश चव्हाण, दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, कपिल पाटील, नागोराव गाणार, किशोर दराडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांचा 'कायम' शब्द

काढण्यात येणे, या सर्व शाळांना अनुदान देण्यासाठी तत्कालीन शासनाने प्रथम वर्ष २०%, ४०%, ६०%, ८०%, व पाचव्या वर्षी १००% अनुदान सुत्र ठरविणे, त्यानुसार अनुदानास पात्र ५८ शाळांना अनुदान मिळत असणे, सध्याच्या शासनाने हे सूत्र रद्द करणे, सन २०१४ पासून सरसकट २०% अनुदान देण्यास सुरुवात करणे, त्याला ४ वर्षांचा कालावधी पूर्ण होणे, तरीसुद्धा या शाळांना पुढील १००% ने वेतन अनुदान देण्याचा निर्णय न घेणे, अनुदानास पात्र म्हणून शासन निर्णय निर्गमित केलेल्या कनिष्ठ महाविद्यालयांना वेतन अनुदानाची तरतूद न करणे, मुल्यांकन करून अनुदानास पात्र ठरलेल्या प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयाच्या याद्या अनुदानासाठी पात्र म्हणून घोषित न करणे, सन २०१२-१३ मध्ये भौतिक सुविधा व विद्यार्थी संख्येचे निकष पूर्ण करणाऱ्या शाळांना नैसर्गिक वाढीने वर्ग तुकड्या देण्यात येणे, त्यांना आता ६ वर्षांचा कालावधी पूर्ण होणे, तरीही त्यांना वेतन अनुदान देण्याबाबत कोणतीही कार्यवाही न होणे, यासाठी विविध शिक्षक संघटनांनी वेळोवेळी आंदोलने करणे, शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी शासनाकडे पाठपुरावा करणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(७) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील सरकारी-निमसरकारी आणि खाजगी अनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक शाळा आणि ज्युनियर व सीनियर कॉलेजातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची हजारो पदे रिक्त असणे, रिक्त पदांची माहिती दडवून ठेवण्यात येणे, शालेय शिक्षण विभागातील मंजूर पदांना ३० टक्के कपात लावणे, कला-क्रीडा शिक्षकांची पदे संपुष्टात आणणे, संचमान्यतेचे निकष बदलून भाषा व गणित-विज्ञानाचे विषयनिहाय शिक्षकांची पध्दत संपुष्टात आणणे, समाजशास्त्र विषयाची पदे संपुष्टात आणणे, आरटीईनुसार प्राथमिक विभागासाठी मुख्याध्यापक पदांची निर्मिती न करणे, अतिथी निदेशक आणि कंत्राटी शिक्षक नावाने शिक्षकांचे शोषण करणे, आयसीटी-आयटी शिक्षकांना अनुदानित मंजूर पदांना मान्यता न देणे, आयसीटी-आयटी शिक्षकांना नाममात्र वेतन देणे, १ लाख ९२ हजार डी.एड./बी.एड./टीईटी धारक उमेदवार नोकरीच्या प्रतिक्षेत असणे, दीड लाख शिक्षक/शिक्षकेतर रिक्त पदांची भरती प्रक्रिया बंद असणे, यामुळे महाराष्ट्राच्या शैक्षणिक दर्जावर परिणाम होणे, बेरोजगार डी.एड./बी.एड. धारकांमध्ये प्रचंड असंतोष असणे, काही खाजगी संस्थांमध्ये दहा ते पंधरा लाखांचे डोनेशन नियुक्तीसाठी मागितले जाणे, नेमणूक

प्रक्रियेतील भ्रष्टाचार मोडून काढण्यासाठी लोकसेवा आयोगामार्फत थेट नेमणूक करण्याची आवश्यकता असणे, रिक्त पदांची विभागनिहाय माहिती जाहीर करण्याची आवश्यकता असणे, भरती प्रक्रिया सुरु नसल्यामुळे पसरलेला तीव्र असंतोष, व याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (८) **सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर**, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, आनंदराव पाटील, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री हरिसिंग राठोड, सुभाष झांबड, जनार्दन चांदूरकर, डॉ. सुधीर तांबे, श्री. शरद रणपिसे, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, **वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"नायगाव बाजार (जि.नांदेड) तालुक्यातील वाडी-तांडयावर पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण झाली असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान उघडकीस येणे, येथील नागरिकांना बऱ्याच अंतरावरून पाण्यासाठी पायपीट करावे लागत असणे, यावर्षी पाऊस कमी प्रमाणात पडल्याने वाडी-तांडयावर पाण्याची समस्या तीव्र झाली असणे, परिणामी येथील नागरिकांमध्ये पसरलेले तीव्र असंतोषाचे वातावरण, येथील नागरिकांकडून प्रशासनाने टॅकरद्वारे पाणी उपलब्ध करून देण्याची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने वाडी तांडयांवरील नागरिकांना टॅकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्याबाबत तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (९) **श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"पालघर जिल्ह्यातील आदिवासी भागामध्ये भीषण पाणी टंचाई भेडसावत असल्याचे नुकतेच माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास येणे, राज्यामध्ये पाणी टंचाईवर मात करण्याकरिता शासनाने कोटयवधी रुपयांचा निधी जाहिर करूनही आदिवासी भागात पाणी टंचाईचा गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, याबाबत शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, पाणी टंचाईवर मात करून आदिवासी भागातील पाणी टंचाई दूर करण्याच्या दृष्टीने शासन स्तरावर तातडीने उपाययोजना आखण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (१०) **श्री. विनायक मेटे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"राज्यामध्ये ऊसतोड कामगार, वाहतूकदार व मुकादम यांची एकूण संख्या

२० लाखाच्या आसपास असणे, देशामध्ये महाराष्ट्र राज्य साखर उत्पादनामध्ये वरचा क्रमांक असल्याने महाराष्ट्र राज्य, देशाला आणि परदेशालाही साखर पुरवत असणे, हा लौकिक वाढविण्याकरिता ऊसतोड मजूर, वाहतूकदार व मुकादम दिवस-रात्र काबाडकष्ट करत असणे, याबाबत त्यांच्या मागण्या शासनाकडे बऱ्याच वर्षांपासून प्रलंबित असणे, त्यामध्ये प्रामुख्याने दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी झालेल्या बैठकीत ५ वर्षांचा लवाद रद्द करणे, अधिकृत शासन मान्य लवाद निर्माण करून त्यामध्ये शासनाचे प्रतिनिधी, साखरसंघ प्रतिनिधी, ऊसतोड कामगार प्रतिनिधी, ऊसतोड वाहतूकदार प्रतिनिधी, या सर्वांना विश्वासात घेऊन नावे निश्चित करणे, सर्व कामगार, वाहतूकदार आणि मुकादम यांना महाराष्ट्रामध्ये सर्व कारखान्यांवर समान दर असावा, ऊसतोडणी दर कामगारांना ४०० रुपये प्रती टन देण्यात यावा, ऊसतोड मुकादम यांना ३५% दरवाढ करून कमिशन देणे, ऊसतोड, वाहतूकदार यांना दरवाढ करून माथाडी बोर्डाप्रमाणे नोंदणी करून ओळखपत्र देण्यात यावे, साखर कारखाना व मुकादम आणि मुकादम व ऊसतोड कामगार यांच्यातील आर्थिक व्यवहार (उचल) हा कायदेशीर करार दोन्ही बाजूने करणे सध्या फक्त कारखानदारांच्या बाजूने मुकादमाचे मालमत्तेचे कागदपत्र घेतले जात असणे, कामगार, वाहतूकदार, मुकादम, बैलगाडी, ट्रक, ट्रॅक्टर इत्यादींचा त्या त्या प्रमाणे विमा शासन व कारखानदार यांनी एकत्रितपणे उतरवून त्याचा प्रीमियम दोघांनी मिळून भरावा, त्यांच्या मुला-मुलींना शिक्षण घेता यावे याकरिता सामाजिक न्याय विभाग किंवा आदिवासी विभागाच्या आश्रमशाळेसारख्या निवासी आश्रमशाळांची कायमस्वरूपी उभारणी करून शिक्षणाची सोय करणे, स्व.गोपीनाथराव मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ तात्काळ कार्यान्वित करून महामंडळावर सर्वांना प्रतिनिधी म्हणून घेण्यात यावे, याबाबत शासनाने तात्काळ करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे —

- (क) तारांकित प्रश्न.
- (ख) सोमवार, दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.
- (ग) अतारांकित प्रश्नोत्तराची पहिली, दुसरी, तिसरी व चौथी यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्र सभागृहासमोर ठेवणे —

संसदीय कार्य मंत्री

: "विधानपरिषदेच्या सन २०१८ च्या दुसऱ्या (पावसाळी) अधिवेशनात दिनांक ०४ जुलै, २०१८ ते २० जुलै, २०१८ या कालावधीत मा.मंत्री/ मा.राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण १०० आश्वासनांची यादी, तसेच सन २०१८ चे दुसरे (पावसाळी) अधिवेशन संस्थगित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण ५०७ आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे यादीसह" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : "लोकलेखा समितीचा त्रेचाळीसावा व चव्वेचाळीसावा अहवाल सभागृहास सादर करणे"

चार : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

पाच : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

सहा : शासकीय विधेयके :-

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३६ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३६ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) पणन मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.

(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.

(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.

(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(ख) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार पुढे सुरू, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

सात : (क) सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जयंत पाटील, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.कपिल पाटील, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री किरण पावसकर, जनार्दन चांदूरकर, विक्रम काळे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सतिश चव्हाण, चंद्रकांत रघुवंशी, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अमरीशभाई पटेल, अब्दुल्लाह खान दुराणी, डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री आनंद ठाकुर, अमरनाथ राजुरकर, प्रकाश गजभिये, सुभाष झांबड, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री हरिसिंग राठोड, ख्वाजा बेग, आनंदराव पाटील, रामराव वडकुते, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, मोहनराव कदम, अनिकेत तटकरे, डॉ.वजाहात मिर्झा, सर्वश्री.बाळाराम पाटील, अनिल भोसले, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

राज्यात, मराठवाड्यासह विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्र, खान्देश व कोकणासह अन्य भागात १९७२ च्या दुष्काळापेक्षाही भीषण दुष्काळाची निर्माण झालेली परिस्थिती, राज्यात सरासरीपेक्षा कमी झालेले पर्जन्यमान, पावसात पडलेला खंड आणि परतीच्या पावसाने दिलेली हुलकावणी, या पार्श्वभूमीवर राज्य शासनाने १५१ तालुक्यात केंद्र शासनाच्या दुष्काळ संहिता, २०१६ नुसार जाहीर केलेला दुष्काळ, त्यानंतर पुन्हा राज्य शासनाने केंद्राच्या निकषात न बसणाऱ्या मात्र परिस्थितीनुसार दुष्काळी असलेल्या २०० मंडळात जाहीर केलेला दुष्काळ, तथापि, दुष्काळ जाहीर करण्याच्या या दोन्ही निर्णयात राज्यातील अनेक दुष्काळी, अवर्षणप्रवण तालुके, मंडळ व गावांचा न झालेला समावेश, यामुळे दुष्काळी भाग असतानाही वगळलेल्या गावातील शेतकऱ्यांकडून त्यांच्या भागात दुष्काळ जाहीर करण्याची होत असलेली आग्रही मागणी, दुष्काळ जाहीर झाल्यानंतर सुमारे २१ दिवसांचा कालावधी होऊनही दुष्काळी भागात दुष्काळी उपाययोजनांची प्रत्यक्षात सुरु न झालेली अंमलबजावणी, त्यामुळे दुष्काळी भागातून शहरी भागाकडे शेतकरी व शेतमजुरांचे मोठ्या प्रमाणात सुरु झालेले स्थलांतर, राज्यातील बहुतांश महसूल विभागातील जलाशयातील पाणी साठ्याने गाठलेली निच्यांकी पातळी, पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली भीषण टंचाई, त्यामुळे राज्यातील बंद

पडलेल्या, निधी अभावी रखडलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनांची कामे तातडीने सुरु करण्याची निर्माण झालेली नितांत आवश्यकता, जनावरांच्या चाऱ्याचे सरकारकडून कोणतेही पूर्वनियोजन न झाल्यामुळे जनावरांच्या चाऱ्याचा निर्माण झालेला तुटवडा, शेतकऱ्यांना दावणीचा चारा देण्याची व चारा छावणीची व्यवस्था तातडीने करण्याची गरज, राष्ट्रीय पेयजल योजनेच्या मंजूर आराखड्यातील नळ पाणी पुरवठा योजनांची कामे त्वरेने सुरु करण्याची होत असलेली मागणी, दुष्काळी भागातून तीव्र गतीने सुरु झालेले स्थलांतर थांबविण्यासाठी रोजगार हमी योजनेची काटोकोर अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, पैसे भरूनही वीज जोडणीची प्रलंबित कृषीपंपांची संख्या सुमारे सव्वादोन लाखांवर पोहोचलेली असणे, जलयुक्त शिवार अभियानावर गेल्या ४ वर्षात साडेसात हजार कोटी रुपये खर्च झालेले असताना नुकत्याच राज्य शासनाच्या भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणेने प्रसिध्द केलेल्या अहवालातून राज्यातील भूजल पातळीत १ ते ३ मी.पेक्षा अधिकची घट झाल्याचे उघडकीस आलेले असणे, जलयुक्त शिवार अभियानाच्या कामातील भ्रष्टाचार, अनियमितता व अशास्त्रीय पध्दतीने केलेले कामाचे नियोजन यासंदर्भात मोठ्याप्रमाणावर घोटाळे उघडकीस आले असल्यामुळे जलयुक्त शिवार अभियानाचे त्रयस्थ संस्थेतर्फे ऑडिट करण्याची मागणी होत असणे, त्याबरोबरच जलसंधारण, मृदसंधारणांच्या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणात झालेला भ्रष्टाचार, पावसाळ्यापासूनच टँकरची होत असलेली मागणी, छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेत अनेक शेतकरी कर्जमाफीपासून वंचित राहिलेले असणे, मागील हंगामात ४२ ते ४५ टक्क्यांपर्यंत कमी झालेले पीक कर्जवाटप, पीक विमा योजनेतून शेतकऱ्यांची झालेली पिळवणूक, या योजनेत झालेला प्रचंड मोठा घोटाळा, वर्षभरापुर्वीच जाहीर झालेली बॉडअळीची मदत अद्याप मिळालेली नसणे, जाहीर केलेला हमीभाव शेतकऱ्यांना न मिळाल्यामुळे, मागील तूर व हरभऱ्याचे चुकारे अद्याप शेतकऱ्यांना न मिळाल्यामुळे व्यापाऱ्यांकडून शेतकऱ्यांची होत असलेली लूट, दुधाला हमीभाव देण्याच्या शासनाच्या घोषणेचा उडालेला बोजवारा, राज्यात १६ हजार पेक्षा जास्त शेतकऱ्यांच्या झालेल्या आत्महत्या, या आत्महत्या रोखण्यात सरकारला आलेले अपयश, शासनाच्या नियोजनशून्य कारभारामुळे एकूण राज्याचे कृषी व पतधोरण फसल्याची शेतकऱ्यांची झालेली भावना, खरीपाचे वाया गेलेले पीक व रब्बीचीही मावळलेली आशा, शेतकऱ्यांना सरसकट हेक्टरी ५० हजार रुपये,

ऊस, केळी व इतर बागायती शेतकऱ्यांना हेक्टरी १ लाख रुपये मदत तातडीने देण्याची तसेच वीज बिल माफ करण्याची होत असलेली मागणी, शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी.

(ख) (मंगळवार, दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) –

श्री. सुरेश धस, अॅड. अनिल परब, श्री. प्रविण दरेकर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, सर्वश्री निलय नाईक, गोपीकिसन बाजोरिया, प्रा.अनिल सोले, श्री.रविंद्र फाटक, श्रीमती स्मिता वाघ, प्रा.डॉ.तानाजी सावंत, सर्वश्री रामराव पाटील, नरेंद्र दराडे, प्रसाद लाड, विप्लव बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकूर, विलास पोतनीस, अरुणभाऊ अडसड, डॉ.मनिषा कायंदे, डॉ.परिणय फुके, सर्वश्री रामदास आंबटकर, चंदुभाई पटेल, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री रमेश पाटील, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव –

"सन २०१८ च्या खरीप हंगामामध्ये राज्यातील २६ जिल्ह्यांमध्ये गंभीर दुष्काळ व ११२ तालुक्यांमध्ये मध्यम दुष्काळ दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१८ पासून राज्य शासनाने घोषित केला असणे, दुष्काळाचे नैसर्गिक संकट दुर करण्याच्या दृष्टीने व दुष्काळग्रस्त भागातील नागरिकांना सोयी-सुविधा उपलब्ध करण्याच्या दृष्टीने नियोजन करण्याकरिता राज्य शासनाकडून मंत्रीमंडळ उपसमिती नेमण्यात आली असणे, मा. मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळातील त्यांच्या अनेक सहकारी मंत्र्यांनी दुष्काळी भागाचा दौरा करून व स्थानिक प्रशासनाकडून तेथील नागरिकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधांची प्रत्यक्ष पाहणी करून दुष्काळाचा सामना युध्दपातळीवर करण्याच्या दृष्टीने प्रशासनास दुष्काळ निवारण्याची कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्याकरिता आदेश देण्यात आले असणे, दुष्काळ निवारण्याकरिता केंद्राकडून आर्थिक मदत मिळविण्याचे शासनाचे प्रयत्न असणे, केंद्राच्या 'नॅशनल सेंटर फॉर क्रॉप फोरकास्टिंग' या संस्थेकडून राज्यातील सर्व गावांतील पाण्याची सद्यःस्थिती, पाण्याची पातळी, पिकांची परिस्थिती इत्यादी सर्व बाबींचे उपगृहाच्या माध्यमातून सर्वेक्षण करून त्याप्रमाणे दुष्काळ निवारण्याचे कार्य कार्यान्वित करण्यात आले असणे, राज्यातील २० हजार गावांमध्ये पिकांची आणेवारी सरासरी ५० पैशांपेक्षा कमी असून सुमारे २०० तालुक्यांवर दुष्काळचे सावट असणे, विशेषतः मराठवाड्यात अत्यल्प पाऊस झाल्याने मराठवाड्यातील ८ हजार ५२५ गावांपैकी ३ हजार

५७७ म्हणजे ४२ टक्के गावांची आणेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी असणे, विद्यमान शासन सत्तेत आल्यानंतर मराठवाड्यातील दुष्काळी पट्ट्यासाठी सुमारे ८ हजार कोटी रुपये खर्च करण्यात येणे, मराठवाड्यात जलयुक्त शिवाराची कामे मोठ्या प्रमाणावर होऊनही त्या भागात पाऊस न झाल्याने व त्यामुळे जलयुक्त शिवारामध्ये पाणी जमा होऊ न शकल्याने त्या भागात पाण्याची भीषण समस्या निर्माण होणे, राज्याच्या विविध भागातील पर्जन्यमान, पीक परिस्थिती, भूजल पातळी आदींची माहिती एकत्रित करून त्यांचे विश्लेषण करण्यासाठी व त्याला आधुनिक तंत्रज्ञानाची जोड देण्यासाठी शासनाच्या मदत व पुनर्वसन विभागाकडून 'महामदत' या संकेतस्थळाची निर्मिती करण्यात येणे, राज्यातील आत्महत्याग्रस्त दुष्काळी जिल्हयांकरिता नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी योजनेंतर्गत ३०० कोटींच्या वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मंजूरी देण्यात येऊन तो कार्यान्वित केला असणे, या प्रकल्पांतर्गत मराठवाडा व विदर्भातील क्षारयुक्त जमीन असणाऱ्या गावांमध्ये शेतकऱ्यांचे कृषी उत्पन्न वाढविण्यासाठी आणि गावातील जमीनीचे मृद संवर्धन करण्यासाठी नियोजन करण्यात येणे, दुष्काळ जाहीर झालेल्या तालुक्यांमध्ये जमीन महसुलातून सुट, सहकारी कर्जाचे पुनर्गठन, शेती निगडित कर्जाच्या वसुलीस स्थगिती, कृषीपंपाच्या चालु बिलामध्ये ३३.५ टक्के सुट, शालेय, महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा शुल्कात माफी, एसटी प्रवास सवलत, रोहयो अंतर्गत कामाच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता, आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकरचा वापर व टंचाई जाहीर झालेल्या गावांमध्ये शेतकऱ्यांच्या शेतपंपाची वीज जोडणी खंडित न करणे इत्यादी बाबीं राज्य शासनाकडून जाहीर झाल्या असणे, नैसर्गिक असमतोलपणामुळे राज्यात निर्माण होणाऱ्या दुष्काळावर कायमस्वरूपी उपाययोजना करण्यासाठी व शेतकऱ्यांना कर्ज घेण्याची आवश्यकता न पडता त्यांना स्वावलंबी बनविण्यासाठी शासनाकडून दुरगामी धोरण आखण्यात येणे, जलयुक्त शिवाराची संकल्पना अंमलात आणून राज्यातील बहुतांश भागातील पाण्याचे दुर्भिक्ष कमी करण्याचा शासनाचा प्रयत्न, दुष्काळग्रस्त भागातील नागरिकांना अधिकाधिक सोयी-सुविधा देण्याच्या दृष्टीने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

आठ : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) श्री.प्रविण दरेकर, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित

करतील.

"मुंबईतील कोळीवाड्यांचा अंतर्भाव मुंबईच्या नवीन विकास आराखड्यात करण्यात आलेला नसतांना येथे अनेक ठिकाणी झोपडपट्टी घोषित करुन त्या जमिनी बांधकाम व्यवसायिकांना मिळवून देण्यात येणे, मच्छिमारांच्या मासे सुकविण्याच्या जागा अधिनियमाद्वारे झोपडपट्टी म्हणून घोषित करण्यात येणे, यामुळे मुंबईचा मूळ रहिवाशी असलेल्या कोळी बांधवांवर अन्याय होत असणे, परिणामी कोळी बांधवांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण, त्यामुळे मुंबईच्या मूळ नागरिकांना आपल्या उदरनिर्वाहाचा परंपरागत व्यवसाय करण्याकरिता जागा उपलब्ध करुन देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) डॉ.वजाहत मिर्झा, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यात विशेषतः यवतमाळ जिल्ह्यातील सर्व तालुक्यात यावर्षी सरासरीपेक्षा कमी पाऊस झाला असल्यामुळे सर्वत्र दुष्काळ परिस्थिती निर्माण झाली असणे, शासनाने यवतमाळ जिल्ह्यातील फक्त ९ तालुक्यात दुष्काळ जाहिर केले असून उर्वरित सात तालुक्यांना दुष्काळी परिस्थितीतून वगळलेले असणे, अशी परिस्थिती पूर्ण राज्यभर असणे, यवतमाळ जिल्ह्यासह संपूर्ण राज्यात दुष्काळ जाहिर करण्याच्या मागणीसाठी जिल्ह्यात तालुकास्तरावर विविध ठिकाणी शेतकरी आंदोलन करीत असणे, सदरहू आंदोलनाची शासनाने कोणतीही दखल घेतली नसणे, परिणामी राज्यातील शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेली असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने निर्णय घेऊन यवतमाळ जिल्ह्यासह राज्यात दुष्काळ जाहिर करुन दुष्काळग्रस्तांना मदत करण्याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,

मुंबई,

दिनांक : २० नोव्हेंबर, २०१८.

डॉ.अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.